

Del 5

Hästentreprenörer

PÅ VÄG. Peter Andersson går till dagens arbetsplats med Fagerjägna och reservkraften Soltroll.

I SKOLAN. En häst under utbildning måste få rätt stöd. En säck hösilage gör väntetiden till en härlig stund.

HJÄLPMEDEL 1. Med hjälp av en lastkrok kan Peter Andersson vicka stammarna upp på åttahjulingen.

DETALJER. Lokträ och silverman.

HJÄLPMEDEL 2. Åttahjulingen klättrar lätt över ris och pinnar medan människan får ta ordentliga kliv.

Skogens nya kungar

Peter Andersson är framtidens kung i skogen. Han bedriver miljövänlig skogsrojning med häst – och har stora planer.

TEXT OCH FOTO BERIT STRIDH

Peter Andersson och Fagerjägna kommer genom en välgallrad skog där solens sneda strålar fortfarande är starka nog för att nå ner till backen. Fagerjägna är en nordsvensk brukshäst, född hemma på gården för 6 år sedan och Peters speciella gunstling. Hon är under utbildning och i dag är hennes jobb att dra ut de träd som Peter sågat ner åt en av sina uppdragsgivare. Fagerjägna är spänd för en åttahjuling där hjulen är ledade och kan gå över stock och sten. På

lasset ligger en pappsäck med hösilage som gör att Fagerjägna står alldeles still medan Peter Andersson lastar på stockarna.

– Hästen är absolut bäst i skogen ur miljösynpunkt, säger Peter Andersson.

Hästen tar sig fram lätt och spåren, även efter många lass, läker snabbare än hjulspår från skogsmaskinerna. Stickvägarna till avverkningsplatserna behöver bara vara en och en halv meter breda för ett hästredskap, medan skogsmaskinerna kräver tre och en halv till fyra meter breda "autostrador". Det betyder att betydligt mer av den hästskötta skogen kan användas för trädplantering.

– Hästen har en begränsning: den måste äta och vila emellanåt. Och den passar inte för de stora hyggerna, men i en sådan här skog är den perfekt, säger Peter Andersson.

HAN TILLÄGGER ATT det var så sent som 1964 som mer timmer för första gången kördes ut ur

skogen med traktor än med häst.

Statistiken bryr sig inte Fagerjägna om. Hon mumsar lugnt vidare medan Peter tar hjälp av åttahjulingens lastkrok för att vicka på de tunna stammar han fällt den här gången. När vagnen är full ber han Fagerjägna suga i och dra och det gör hon villigt fram till avlastningsplatsen.

EN VÄLSKÖTT SKOG som denna är en perfekt plats för att köra in och arbeta med den oerfarna hästen, säger Peter Andersson.

– Hästar har en oändlig potential för arbete. Man kan köra i skogen, klippa gräs, sköta grusgångar och vandringsleder och det pågår provkörning med häst för att sprida askan från fjärrvärmeverken tillbaka ut i skogen. I Jönköping drivs ett projekt med att hämta tidningar och sopor med häst i ett större hyreshusområde. Och 35 stora hästdrivna gräsklippare går i landets parker. Det

kommer nya redskap och idéer hela tiden, säger Peter.

Han växte upp på en gård med kor och hästar, och han gick på lantbruksskola som ung. – Jordbruk och skog var det jag ville syssla med i den åldern och jag började hugga vindfällan efter stormen 1969. Senare arbetade jag som maskinförare på en stor gård i Skåne, berättar han. Under flera år varvade Peter Andersson jobb inom jordbruket sommartid och skogsbruk på vintern.

– Jag jobbade för Södra skogsägarna i Alingsås och fick en väldigt bra utbildning. Vi huggare fick gallra efter eget huvud och lärde oss en huggteknik som både var effektiv och skonsam för ryggen.

Peter Andersson gick körutbildning vid den stora hingststationen Wängen i Jämtland.

– Det var en 8 veckor lång internatutbildning så det blev mycket utbildning, även på kvällstid. Vi fick köra erfarna hästar och

parallellt körde vi in varsin unghäst.

Det var på riksanställningen Wängen som Peter lärde sig sko häst. Det ingick i utbildningen att kunna verka hovar och slå på skor. Kunskapen byggde han på efterhand, och senare skaffade han sig formella kompetensen på hovslagerskolan i Uppsala.

Sedan Peter och hans hustru Lotta träffades för drygt tjugo år sedan har det mesta handlat om hästar.

– Lotta är uppvuxen på Orust och hon kan mycket mer om nordsvenskar än vad jag kan, säger Peter.

DE VAR PÅ WÄNGEN tillsammans, när Peter Andersson arbetade under betäckningssången och tog gallringsarbeten i skogen med häst. Hingststationen tog emot 200 ston med

”Hästar har en oändlig potential för arbete”

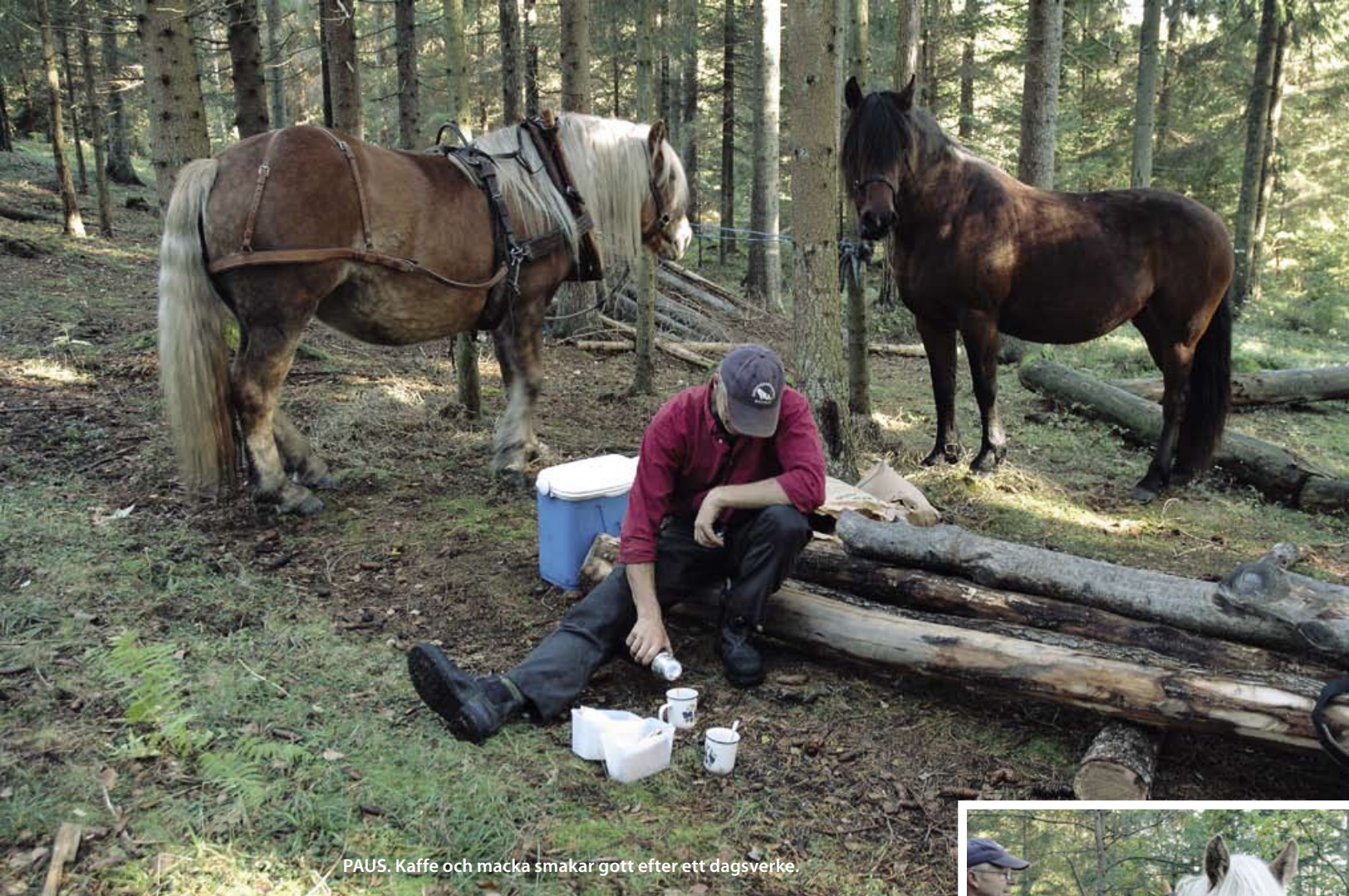
föl så jobb saknades inte. De har också kört remmalag med turister i tre år på Tjolöholm.

– Det var mellan 1989 och 1991 och det var det roligaste vi har gjort. Vi tog ner hästarna, barnen och katterna och vi körde fem dagar i veckan. Men när vi flyttade till den nuvarande gården 1991 fick vi så mycket att göra hemma med att röja och stängla åt familjens hästar.

Och mer jobb skulle det bli. Paret Andersson hade börjat drömma om ett gemensamt sladdbarn, helst en liten hästintresserad tjej. Lotta blev gravid 1995, och vid ultraljudet fick de besked. De hade blivit bönhörda gånger tre.

EMMA, SANNA OCH NADJA heter tjejerna som har uppfyllt mammas och pappas dröm med

VÄND ▶

PAUS. Kaffe och macka smakar gott efter ett dagsverke.

FORTS ►

råge. Som tvååringar började de rida, men redan första sommaren byggde pappa om den tunga trillingvagnen till en shetlandspennydragen variant.

– Sommaren därpå använde jag samma shetlandspenny för att laga vägen och då satt flickorna med på vagnen, berättar Peter.

NU, 12 ÅR GAMLA, tävlar de i dressyr och hoppning och sköter sina hästar helt utan hjälp. Att köra fick de lära sig tidigt. De finansierar sin hobby genom att sedan tre år tillbaka ta emot

andras småhästar för inridning och körning.

– De har nog kört och ridit in en 15–16 hästar hittills, säger Peter.

Han har stora planer för sin familj. Steg ett blir en ordentlig paddock. Det är en investering som måste göras för att bedriva kursverksamhet. Familjeföretaget Hogens Hästgård är inregistrerat.

– Jag ser många möjligheter för hästen. Jag vill utbilda både människor och hästar och våra barn kan lära sig, och i sin tur lära andra, säger Peter Andersson. 🐾

FRAMTIDSHOPP. Peter Andersson är säker på att hästen är framtiden när det gäller många sysslor i samhället. Gräsklippning, snöskottning, skötsel av vandringsleder och sophämtning – endast fantasin och viljan sätter gränserna.

SÄKERHETEN ÄR VIKTIG. När hästen ska spännas ifrån följer Peter reglerna från armén. Tömmarna samlas noga ihop och läggs över hästens rygg. I nästa steg krockar han i armen i tömmen mellan lokan och bettringen för att därefter koppla ur selpinnen ur seltampen. Skakeln tas loss och läggs lugnt ner på marken. Samma procedur upprepas på andra sidan och därefter leds hästen ur skaklarna.